

Թէ աշխատանքն իրեն բաւական է : Սակայն շատ տարի վերջը յանձն առաւ ընդունելու իր բարեկամէն պզտի Թոշակ մը , որով ապրեցաւ ինչուան 1852 , որ տարին մեռաւ աղքատ ու անծախսութեամբ , ուր ինքը պատճառ եղաւ բազմաց ճոխանալու ու գանձեր դիզելու :

Քանի մը երեւելի մարդկանց դիպրոսածական մաները :

Շատեր եղած են 'ի հռչակաւոր արանց , որոնք անսկիսութեան և դիպուածական մահով մը կնքած են կեանքերն և ամենունցաւ ու կարեկցութիւն պատճառած . մենք ասոնցմէ մէկ քանին մահը միայն յիշենք հոստեղս :

Բայտ Սալեթիոսի Սաքսիմոսի՝ Լաքիլէս յոյն ողբերգուն Սիկիլիա եղած միջոցն օր մը իր բնակած քաղքէն դուրս ելեր ու արեւու դիմաց նստեր էր : Բըծիւ մը , որ կրիայ մը բռնած էր , իր զլխուն վրայէն անցաւ . և տեսնելով Լաքիլէսի բոլորովին ճաղատ ու ողորկ զուխը՝ խաբուեցաւ ու քար սեպելով զայն՝ բարձրէն վար անոր վրան ձգեց զկրիայն որ ջախջախի ու կարենայ միսն ուտել : Յունական ողբերգութե հայրը այս հարուածին տակ մեռաւ : Սակայն չգիտցուիր Թէ որչափ ստուգութիւն ունի այս պատմութիւնը : — Լաքիլէսի պիղծութիւնն մը որ Սակեդոնիոյ մէջ Բըքեւայոս թագաւորին քով ընթերէն ետքը՝ իր տունը կը դառնար , պատառ պատառ ըրին զինքը շուները : — Սոփոկլէս ալ՝ վերոյիշեալ հեղինակին ըսածին նայելով՝ ուրախութեան մեռաւ : — Բնակիւնքնարերգակքեր Թողը խաղողի կուտ մնալով կոկորդին վրայ՝ զոհ եղաւ անոր :

Ճերմոնիոյ անուամբ դանեցի գրականը , որ Ժէ դարուն կը ծաղկէր , մահ կտորով մը խղզուեցաւ : — Հենրիկոս Եօքս ամերիկացի զօրավարն ալ մեռուց վառեկի՝ ոսկր մը :

Հերոդոտոս կը պատմէ Թէ Կամբիւս սէս իմանալով Շմերդ մողին ապստամբութիւնը , այնպիսի աճապարանօք ու թափով ձիուն վրայ ցատքեց , որովհետեւ կ'ուզէր դէպ 'ի Շօշ վազել , որ իր սրոյն պատեանը վար ինկաւ , և սուրը վիրաւորեց Կամբիւսէսի ազդրը : Քիչ ժամանակ վերջը՝ ոսկրը փտտեցաւ , և քաղցկեղը բոլոր ազդեր վրայ տարածուելով՝ Կամբիւսէս մեռաւ :

Պարոն անուանի գուսանին ոտքը թատրոնի սրով մը վիրաւորուեցաւ , և որովհետեւ չհաւանեցաւ որ կտրեն , այն վերջով վախճանեցաւ :

Հենրիկոս Ա Կասդիլիոյ թագաւորը երբոր Պալենսհիա քաղաքին մէջ եպիսկոպոսական պալատին դաւիթը կը խաղար իրեն հասակակից մեծամեծներու հետ , յանկարծակի կղմնտոր մը զլխուն ինկաւ : Բնակ սաստիկ էր հարուածը , որ տասուիրէք տարուան պատանին տասնըմէկ օրէն վերջը մեռաւ , 1217 տարւոյն յունիսի 6^{ին} :

Չիէ անկումը շատերու կեանքը կարճեցուցած է : Վաղդիոյ Լուդովիկոս Զ թագաւորին անդրանիկ որդին՝ Փիլիպպոս , օր մը Բարիզու արուարձաններուն մէկուն մէջ ձիով կը պտըտէր : Սէյ մըն ալ խող մը շփոթած վազելու ատենը ձիուն ընթացքին արգելք ըրաւ . ձին գետին ինկաւ , ու պատանին ժայռի մը վրայ նետելով՝ ջախջախեց . նոյն իրիկունը այս իշխանն , որ տասնըեօթ տարուան էր , ողջ չէր :

Վուլիեմոս Գ () րանժի իշխանը ձիէ իյնալով՝ անրակը տեղէն խախտեցաւ . և որովհետեւ յանձն չառաւ այն հանգստութեան և անգործութեան վիճակին մէջ կենալու , զոր իր հիւանդութիւնը կը պահանջէր , քիչ օր վերջը՝ 1702 տարւոյն մարտի 16^{ին} մեռաւ յիսունութեան տարուան հասակին մէջ :

Վուլիեմոս Բ Բնգղիոյ թագաւորը որսի ելած ժամանակը , իր ասպետներէն մէկուն եղջերուի մը վրայ նետած նետը իրեն հանդիպելով՝ սպաննեց զինքը :

Հենրիկոս Ա Լըուսաղեմայ թա-

գաւորն ու Շանբանեի կոմսը՝ օր մը (1197 տարւոյն) կերակուր ուտելէն առաջ ձեռուրները լուալու համար ջուր ուղեց. երբոր բերին՝ պատուհանի մը առջեւ եկաւ ու սկսաւ լուացուիլ. բայց անուշադրութեամբ քիչ մը առաջ գալով՝ պատուհանէն վար ինկաւ ու մեռաւ։ Իսկ այն ծառայն, որ ձեռաց սրբիչը բռնած էր, վախնալով թէ ինքը պատճառ կը սեպուի այն դժբաղդութեան, տիրոջը ետեւէն ինքը զինքը պատուհանէն վար նետեց, ու ազդրը խորտակեցաւ։ Հենրիկոս քանի մը անգամ պատուիրած էր որ այն պատուհանին վանդակ դրուի, որպէս զի չըլլայ թէ ասանկ անկարծելի պատահար մը հանգիպի։

Կուիտուպոնի իտալացի նկարիչը շատ տկար կազմուածք ունէր։ Իրիկուն մը՝ Վուռինի մէջ 1709^{ին} սաստիկ ձմեռուան ատեն՝ իր տանը սանդուխէն վար ինկաւ. բայց ինքնիրեն ոտքի վրայ չկրցաւ ելլալ, և իր պուալու ձայնը ոչ ոք լսելով՝ երկրորդ օրը ցուրտէն մեռած գտան զինքը։

Լէոն Գ արևելեան պետութեան կայսրը արտաքոյ կարգի սէր մը ունէր գոհարեղէններու վրայ։ Ինչպէս զայն պատմիչը կը պատմեն թէ 780^{ին} սեպտեմբերի 8^{ին} Ղալա-Սոփիա եկեղեցւոյն մէջ աստուածային պաշտաման ներկայ եղած ատենը, կայսեր աչքը առաւ այն ընտիր ակունքներուն փայլը, որ կը պահէին Սօրիկ կայսեր խորանին վրայ դնել տուած պսակը։ Սէկէն վերցընել տուաւ զայն հոնտեղէն, և իր գլուխը դնելով՝ անով ինչուան պալատն եկաւ։ Բայց թագին ծանրութիւնը փնաս տալով ճակտին՝ վերքեր բացաւ վրան, որոնք զայրանալով՝ նոյն օրուան մէջ կայսեր մահը պատճառեցին. և այս դիպուածս՝ բոլոր ժողովուրդը աստուածային պատիժ մը սեպեց։

Հովհաննէս Ա Օսթրիկահ, որ 1526^{ին} Ունկարիոյ թագաւոր ընտրուեցաւ, Վսկորոս բերդը պաշարելու գացած ըլլալով՝ երկայն ժամանակէ վերջը առաւ զայն, և հոն հիւանդութիւն մը

վրան եկաւ։ Լէոն օրերը մասնաւոր խրկուած պատգամաւոր մը եկաւ հասաւ այս բերդը և աւետիս բերաւ թագաւորին որ Լստուած որդի մը շնորհեր էր իրեն։ Լսպիսի աւետիս մը, ինչպէս որ յայտնի է, խիստ ուրախական ըլլալով անոնց՝ որ ամենեւին որդի չունին, մանաւանդ տարիքնին առած մարդկանց, Հովհաննէսի ալ ուրախութիւնը մեծ էր։ Արով իր բնական արժանավայել վիճակէն դուրս ելլելով, ազնիւ տեսակ գինի մը բերել տուաւ ու աղէկ մը գինովցաւ անով։ Լսկից հիւանդութիւնը զայրացաւ, և որդւոյն ծննդէնէն քիչ օր վերջը՝ կնքեց իր կեանքը յիսունուիրեք տարուան հասակին։

Փիլիպպոս Գ Սպանիոյ թագաւորը օր մը հրովարտակներու զբաղած ատենը, իր կեցած տեղը վաւարան մը դրուած էր, որովհետեւ ցուրտ էր օդը. բայց կրակին տաքութիւնը անանկ թագաւորին երեսը կը զարնէր, որ քրտինքը կաթիլ կաթիլ կը վազէր երեսէն, և ինքը իր կողմանէ ամենեւին ձայն չէր հաներ։ Իսպար մարգիղը տեսնելով այս բանս՝ ըսաւ Լսպա դքսին որ վերցընէ տայ կրակարանը. բայց որովհետեւ սպանիացի մեծամեծները խիստ ճիշդ էին իրենց պաշտօններուն մէջ, պատասխան տուաւ անիկայ թէ այս պաշտօնը Ուսսէտա դքսին կ'իյնար։ Լէոն ատեն Իսպար խրկեց զինքը որ երթայ փնտռէ զայն նստած սենեկին մէջ. թշուառաբար անիկայ դուրս գացած էր իր շինել տուած շէնքը տեսնելու համար. այսպէսով ինչուան որ Ուսսէտա դուքսը հասաւ թագաւորը անանկ խորովեցաւ տաքութենէն, որ երկրորդ օրը տենդ մը վրան եկաւ, և ուրիշ հիւանդութիւններ փոխանակելով զայն՝ վերջապէս մեռաւ 1621 տարւոյն։

Ստանիսլաոս I Էքցինսքի I Էհաց թագաւորը 1766^{ին} փետրուարի 5^{ին} անզգուշաբար իր կրակարանին շատ մօտենալով, կրակը առաւ իր ընտանեկան զգեստը. և երբոր դէպ'ի վար ծռեցաւ որ բոցը մարէ, կրակարանին մէջ ինկաւ, ու չկրցաւ անկէ դուրս ելլել։

Սկսեցին և մարդ վրայ հասնելով՝ ողջ դուրս հանեցին զինքը, բայց որովհետև սաստիկ էին այրեցմունքէն պատճառած վերքերը, նոյն ամսուն 23^{ին} լմրնցուց իր կեանքը, որ ութսունևութ տարի տևած էր:

Լանկէ-Տիւֆրէնուա գաղղիացի գրականը ութսունութիւն տարուան եղած ատենը (1755^{ին}) որ մը նոր տը պուած զիրք մը կը կարգար, որ իրեն խրկուած էր. բայց սաստիկ ձանձրութիւն մը բերելով վրան այն ընթերցմունքը, սկսաւ քնանալ, և քնոյն միջոցը քովն եղած կրակին մէջ ինկաւ, որ իրեն կեանքը վերուց: — Իրմէն առաջ՝ Յովհաննէս Կոսէն ժ. գարու գրագէտը, և Ռուս գերմանացի նկարիչը (մեռեալ ի 1685), իրեն պէս պատահամբ այրած էին:

Այդպիսի միջանցի մեքենագէտը, որ ժէ դարուն կ'ապրէր, շանթաքար մը վրան իյնալով մեռաւ: — Տիւշէնը պատմաբանը սայլի մը տակ ջախջախեցաւ՝ վաթսունըչորս տարուան հասակին մէջ:

Ազոգ Երինացին սպաննուեցաւ զմէլինի հարուածներով իր աշակերտներէն յամին 886: — Օվէնէճիանոյ նկարիչը սպաննեց 1476 տարւոյն Լ'նգրէաստէլ Գասդանեոյ, յուսալով որ ինքը միայն կը մնայ իւղանկարի կերպը գիտցողը: — Բնուանի հնագէտն գերմանացի Ա ինքէլման ալ հինգ մահաբեր հարուածներով վիրաւորուեցաւ ի Գրիեստ 1768^{ին} յունիսի 8^{ին}, և ան մարդասպանը՝ որ զբոլոր Եւրոպա զրկեց այնպիսի սակաւագիւտ հանձարէ մը՝ Լըքանճէլի անուամբ իտալացի մըն էր:

Բրէվոյ տ' Ակզիլ գրականը 1763 տարւոյն նոյեմբերի 23^{ին} Դանդիլի աւանին անտառին մէջ ծառի մը տակ մարած ինկած էր. գեղի վիրաբոյժ մը մեռած կարծելով զնա՝ սկսաւ մարմինը ճղքել, որպէս զի զննութիւններ ընէ: Խեղճը հարուածոյն սաստիկութենէն արթնցաւ, և ահաւոր ձայնով մը պուալով՝ մէկէն նոյն ատենը մեռաւ:

Սոնտորի գուսանը Գրիսդանի Հէլուէ* ողբերգութիւնը խաղալու ատեն մեռաւ: — Սոլիէր Երեմիայեալ Հիւանդ կատակերգութիւնը ներկայացրնելու ժամանակ՝ ջղային ցնցիւն մը վրան գալով, մեռած դուրս հանեցին զինքը. ասիկայ հանդիպեցաւ 1673 տարւոյն փետրուարի 17^{ին}, և Սոլիէր հազիւ թէ իր կենաց յիսունըմէկերորդ տարին հասած էր: — Սոնֆլէօրի անուանի գուսանն ալ Ռասինի Անդրոմաքէ սրտաշարժ ողբերգութեան մէջ Ուրեստեսի մասն որ կը ձևացընէր, անանկ ոգւով ու անանկ ինքիրմէ դուրս ելած կերպով Ուրեստեսի յետին կատաղութեան խօսքերը արտասանեց, որ երակներուն մէկը ճաթելով ու արիւնը դուրս պոսթալով՝ մէկէն մեռաւ:

Երեւելի մարդկանցմէ ոմանց ալ մահուան պատիժ ընդունելու ատեննին նորօրինակ դիպուածներ հանդիպած են: Կարողոս Սըլիւնի գլուխը կտրելու միջոց դահիճը առաջին հարուածին վերք մը միայն կըցաւ տալ. ան ատեն անիկայ ոտքի վրայ ելաւ ու քանի մը խօսք զուրցեց ժողովրդեան: — Շալէ կոմսին բարեկամները, որուն վրայ մահուան վճիռն ելած էր, յուսալով թէ պատուհասին որոշուած ժամանակը քիչ մը ուշանալու որ ըլլար, կրնային ազատել զանիկայ, հեռացընել տուին դահիճը. բայց յուսացած չնորհքնին չտրուելով և դահիճը հոն չգտնուելով, ազէտալի կատարած մը ունեցաւ այս երիտասարդը, որ քսանըվեց տարուան էր: Մահուան դատապարտուած մարդ մը յանձն առաւ անոր դահճութիւնը՝ նելու՝ այն պայմանաւ որ իր կեանքը ազատեն. բայց որովհետև սուր դործածել չէր գիտէր, կացին մը առաւ ձեռքը, և հազիւ թէ երեսունըչորս հարուածէ ետքը կըցաւ գլուխը մարմնէն զատել. իսկ Շալէ ինչուան քսաներորդ հարուածը խղճալի ձայնով կը պուար: